

ชื่อวิทยานิพนธ์ : กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมือง
ของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัย : พระใบฎีกาสัญญา อภิวัฒน์ (สดประเสริฐ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: อาจารย์ พระมหาสุทิตย์ อาภาโร, ป.ธ.๗, ดร., ร.บ., พช.ม.,
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

: อาจารย์ ดร.บัว พลรัมย์, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Social Science)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ๓ ประการ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ๒) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในพื้นที่ชุมชนตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จำนวน ๓๙๔ คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๗๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจชุมชน ด้านทรัพยากรชุมชน และด้านการบริหารจัดการชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนา

ความเป็นเมืองของชุมชนไร่ชิง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ๓.๕๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเชิงสังคม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/เครือข่าย แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๓. ปัญหา อุปสรรค แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่ชิง พบว่า ประชาชนขาดความพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อชุมชน ในการจัดประชุมหรือการให้ความรู้แก่ประชาชน ยังมีน้อย ควรเพิ่มเป็นอาทิตย์ละหนึ่งครั้ง เพื่อพูดคุย ชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาชุมชน แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สามารถเสนอความคิดเห็นได้ทุกกรณีอย่างอิสระ และควรแจ้งข้อมูลทั้งด้านบวก และด้านลบตามความเป็นจริง เพื่อร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาจุดแข็ง จุดอ่อน ของโครงการพัฒนาชุมชน